

15 November vertrok het Nederlands elftal naar Qatar. Ze waren er klaar voor coach Louis van Gaal en spelers. De coach kon beschikken over jonge en over ervaren spelers. Ze waren allemaal fit, zeer gemotiveerd, de onderlinge atmosfeer was prima. Zo is de situatie 'van binnen; een situatie die afhankelijk van de resultaten kan veranderen. Er is echter ook druk van buiten, van de fans, van het publiek. Er is sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw met sport hoe langer hoe meer geld gemoeid: salarissen van spelers en staf, accommodaties, spelersbus, reclamemateriaal enz. Het publiek eist waar voor zijn geld, succes, de eerste plaats of een plaats in de top, minstens handhaving. Teleurstelling uit zich tegenwoordig vaak in uitingen van geweld of vernieling. Klaarblijkelijk appelleert de rivaliteit, die bij sport hoort, aan destructieve instincten in de mens. Dat is een kwalijke ontwikkeling in de sport, die door professionaliteit in de beoefening ook veel positiefs met zich mee heeft gebracht. Menige elftalspeler kost het als hij/zij niet scoort zijn plek, de coach menigmaal zijn kop. Als je te zeer afhankelijk raakt van 'het moeten scoren' ben je een ongelukkige mens. De druk van buiten is namelijk groot, voor menigeen té groot. Teleurgesteld en gekwetst verdwijnt menigeen van het veld.

Het 'moeten scoren' speelt zich overigens ook af op economisch, in de politiek en op maatschappelijk terrein. Mensen moeten van zichzelf menigmaal een topniveau halen en/of staan onder druk van buiten om dat te halen. Niet iedereen is daartoe in staat. Een negatieve waardering voor hun mens-zijn heeft te maken met hun onvermogen om de van hen verlangde prestaties te leveren. Hun inkomen is vaak navenant. Zou het geluk in de wereld niet toenemen als we de gebruikelijke-maatstaven-voor-waardering relativeren ten behoeve van waardering voor mensen-in-hun-er-zijn'. Zouden we daardoor niet anders gaan 'rekenen'. Dat zou ook meer beantwoorden Gods waardering voor de mens, zoals die in Jezus en zijn Goede Nieuws aan de orde komt. Kerstmis is het feest Gods waardering voor 'de mens in ons' zichtbaar geworden in de menswording van het kind Jezus onder ons.

WAT IS ONS ONZE VRIJHEID WAARD?

Mijn medebroeder Joseph Römelt, tot voor kort, ondanks de ziekte MS waaraan hij leed, professor aan de Universiteit van Erfurt, schreef een behartenswaardig boekje 'Freiheit als Geschenk'. Hij gaat uit van de geschiedenis van Duitsland sinds de 2e wereldoorlog t/m eenwording van het land door de Val van de Muur en constateert aan de hand daarvan:

'Vrijheid is een groot geschenk. 'Het is de voorwaarde voor een vervuld en menselijk leven in veiligheid en geluk. En toch is die vrijheid ook een moeilijke opgave en een uitdaging'.

Vermoedelijk ervaren wij dat ook in onze huidige situatie. We worstelen nog met de gevolgen van de coronapandemie en regelmatige is er vrees voor een nieuwe golf; we worden geconfronteerd met oorlogen en geweld wereldwijd en nu ook in Europa. Oekraïne is van zijn vrijheid is beroofd. Onze eigen vrijheid wordt bedreigd. We betalen nu al een hoge prijs door onze afhankelijkheid tot voor kort van Russisch aardgas en olie. Ons geld is minder waard bij het doen van inkopen. Het kost veel mensen moeite bij alle krimp een goede, nieuwe balans te vinden tussen inkomsten en uitgaven. Velen van ons hoefde niet zo nauw te kijken. We waren het immers goed gewend. De neiging die (materiële) welvaart te behouden is daarbij niet onbegrijpelijk. Maar daarvoor kiezend zouden we er wel eens bekaaid af kunnen gaan komen. Immers, degenen, die neiging hebben tot baas spelen hebben immers nooit genoeg. Ze verlangen van anderen steeds meer onderworpenheid. Mensen raken hun ware vrijheid kwijt. De oorlogen van 1940-1945 en die van nu in Oekraïne en elders in de wereld politieke regimes als het communisme en dictaturen zijn er een bewijs van.

Koesteren we derhalve onze vrijheid als een kostbaar geschenk, dat de moeite waard is en moeite mag kosten; een vrijheid, die de basis is voor volwaardig menselijk handelen in overeenstemming met Gods plan toen Hij ons in den beginne schiep. Hij schonk ons onze vrijheid en zag toen dat het goed was. En vergeten we niet al degenen, die hun leven ingezet hebben en nog inzetten voor de vrijheid van hun medemensen. Tijdens ons-gezamenlijk-op- weg-zijn door het leven, kunnen we ook door woestijn moeten. Het kan ons, zoals indertijd in de Bijbel gebeurde, terug doen verlangen naar de vleespotten van de slavernij (zie Boek van de Uittocht). Het zou ons doen vergeten, dat we bestemd zijn voor het 'beloofde land' met vrijheid van leven.